

Rejowiec Fabryczny jest, obok Chełma, jedynym miastem w powiecie Chełmskim. Prawa miejskie otrzymał w 1962 r., jednak pierwsze wzmianki dotyczące osadnictwa na tym terenie pochodzą z XIII wieku. Założyciel pobliskiego rejowca - Mikołaj Rej, posiadał na obszarze zajmowanym dziś przez miasto dwa folwarki. Po ożenku z Zofią Kościanówną otrzymał w posagu dobra Stajne - Złote, położone w obrębie dzisiejszej ul. Złotej oraz dzierżawę królewską - folwark Stajne, położony w okolicach istniejącego dziś osiedla o tej samej nazwie. W tym samym miejscu w XVIII w. istniał folwark, którego właścicielem był Ignacy Wojakowski. W marcu 1876 r. nabył te dobra Krzysztof Morawski, który wybudował, istniejący do dzisiaj, murowany dwór, otoczony parkiem.

Największy wpływ na rozwój urbanistyczny tych terenów miały następujące wydarzenia:

- w 1878 r. część dóbr ziemskich nabyło Towarzystwo Nadwiślańskiej Kolei Żelaznej i w latach 1879 - 90 przeprowadzona została tędy linia kolejowa i zbudowana stacja,
- w roku 1914 Towarzystwo Akcyjne Lubelskiej Fabryki Portland - Cement „Firlej”, bazując na miejscowych pokładach margla, rozpoczęło budowę cementowni. Inwestycja została ukończona w roku 1924, kiedy uruchomione zostały dwa piece obrotowe o mocy produkcyjnej 120 tys. ton rocznie. Na tzw. Morawinku wzniesiono dwa budynki mieszkalne dla pracowników - specjalistów zakładu,
- w latach 1951 - 55 nastąpiła rozbudowa cementowni, powstało pięć nowych pieców obrotowych, dzięki którym zakład produkował 700 tys. ton cementu rocznie. Cementownia zaczęła funkcjonować pod nazwą „Pokój”, a rozbudowywana wraz z nią miejscowość uzyskała rangę osiedla robotniczego,
- 22 lipca 1962 r. Rejowiec Fabryczny otrzymał prawa miejskie.

Od tego czasu rozpoczął się nieustanny rozwój miasta. W 1963 r. oddano do użytku wzniesiony przy ul. Lubelskiej budynek szkoły z salą gimnastyczną, a 5 lat później - biurowiec Urzędu Miasta i komisariatu policji. W 1971 r. wybudowano pod torami kolejowymi tunel, umożliwiający bezpieczne przejście na perony dworca PKP, a w rok później - przekazano do użytku tzw. dom nauczyciela.

W roku 1977 rozpoczęto budowę osiedla Wschód na terenie, który wyznacza obecnie kierunek zabudowy miasta - pierwsi lokatorzy wprowadzili się do mieszkań w 1978 roku. 1 czerwca 1981 r. wmurowano akt erekcyjny parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, wydzielonej z części terytoriów parafii w Pawłowie i Rejowcu Osadzie. Rok później ruszyła budowa kompleksu sakralnego (przy obecnej ul. Jana Pawła II). 5 czerwca 1994 r. odbyła się uroczysta konsekracja kościoła, który ma bardzo nowoczesną, piękną bryłę. W 1982 r. powstał w mieście Bank Spółdzielczy oraz filia PKO. W 1985 r. oddano do użytku budynek przedszkola miejskiego, a w 1986 r. wybudowano pierwszy blok spółdzielczy na osiedlu Wschód. Dziś mieszka w nim ok. 2,5 tys. osób. W 1988 r. uruchomiono nowoczesną, na owe czasy, centralę telefoniczną o pojemności 600 numerów (zastąpioną już przez centralę cyfrową). Rok później

zorganizowano podstację Pogotowia Ratunkowego. W 1990 r. powstał pierwszy w dziejach miasta ośrodek kultury: Miejski Ośrodek Rozrywki i Rekreacji Dworek, a rok później uruchomiono miejską oczyszczalnię ścieków i zakład dystrybucji gazu w butlach.

Doniosłym w historii miasta był rok 1991, kiedy to w wyniku czerwcowych wyborów samorządowych nastąpił rozdział miasta i gminy Rejowiec Fabryczny na dwie odrębne, samodzielne jednostki samorządu lokalnego: miasto Rejowiec Fabryczny i gminę Rejowiec Fabryczny. Ówczesna Rada Miasta uznała za priorytet program gazyfikacji miasta. Gazyfikację przeprowadzono w zawrotnym tempie, od 1992 do 1994 r. Pozostałe działania samorządu obejmowały m.in. budowę sieci kanalizacyjnej (31 grudnia 1991 r. została oddana do użytku oczyszczalnia ścieków typu Bicon) i stworzenie w mieście jednolitego systemu wodociągów (rozpoczęto budowę nowego, perspektywicznego ujęcia wody). Rejowiec Fabryczny ma dziś trzy ujęcia wody, sieć wodociągową o długości prawie 40 km i sieć kanalizacyjną o długości 12 km.

Herb miasta

Herb Rejowca Fabrycznego został ustanowiony uchwałą Rady Miejsko-Gminnej 26 czerwca 1986 r. Jego koncepcja plastyczna opracowana została przez Konstantego Prożogo w 1976 r. Herbem miasta jest srebrny topór ze złotą rękojeścią w czerwonym polu. Topór zwrócony ostrzem w lewo, z siedzącym na nim białym gołębiem o złotym dziobie. Swą formą nawiązuje on do herbu rodowego Mikołaja Reja („Oksza” - srebrny bojowy topór ze złotą rękojeścią w czerwonym polu). Natomiast gołąb, jako symbol pokoju, identyfikuje się z cementownią, noszącą w czasie powstawania herbu nazwę „Pokój”. Dziś cementownia nazywa się „Rejowiec”.